

הטמעת חשיבה מגדרית

במדיניות ובתקציבים

ולריה סייגלשיפר, מרכז אדוּה
יוני, 2018

תקצוב מגדרי (gender budgeting)

- בחינת ההשלכות של תקציב המדינה ו/או התקציב העירוני על גברים ועל נשים (ועל הקבוצות השונות בתוכם)
- ניתוח מגדרי של התקציב ושל תהליך הכנתו משקף כיצד מחולקים המשאבים בין נשים וגברים ובאיזו מידה הולמת חלוקת המשאבים את הצרכים וסדרי העדיפויות של נשים וגברים, נערות ונערים, ילדות וילדים.

תקצוב מגדרי ברשויות המקומיות

- החלטת הממשלה 2084 לא חלה על הרשויות המקומיות;
- פיילוט של משרד הפנים – תקצוב מגדרי ב-8 רשויות: ראשון לציון, חורפיש, יהוד-נווה מונסון, חוף השרון, בני ברק, באר שבע, קצרין, גני תקווה
- מרכז אדוה מקדם תקצוב מגדרי ברמה המקומית; נעשה עד כה באופן וולונטרי:
- "מלמטה למעלה" – תושבות מקדמות פרויקטים בתחומים מגוונים
- "מלמעלה-למטה" – הרשות לוקחת על עצמה לקדם את התהליך
- הרצוי: שילוב של שתי הרמות - עבודה משותפת עם התושבות, תוך מחויבות פוליטית ואדמיניסטרטיבית מצד הרשות

עקרונות מרכזיים בניתוח מגדרי של התקציב המקומי

1. תכנית הכשרה
2. איסוף נתונים סטטיסטיים שיאפשרו פילוח מגדרי של המשתמשים בשירותים לצד ניתוח חלוקת המשאבים – האופן שבו התקציבים מתחלקים בין נשים וגברים
3. ניתוח צרכים – בחינה לעומק את הצרכים של מקבלי/ות השירותים.
4. קידום שינוי באמצעות פעולות מתקנות
5. בקרה

תקצוב מגדרי ברשויות מקומיות - דוגמאות

- **ספורט:** ניתוח מגדרי של תקציבי הספורט במועצה אזורית מטה אשר ובעיריית בת ים
- **תחבורה ציבורית:** מיפוי קווי התחבורה העירוניים ברחובות וסקר צרכים בראייה מגדרית
- **בחינה של משאבי התרבות באור עקיבא** – מי נהנים ממופעי היכל התרבות?
- **בחינה מגדרית של מרכזי הנוער** ושל תקציב המרכז **הגאה בתל אביב**; שינוי מערכת המחשוב כך שתאפשר הבחנה בין נשים/בנות וגברים/בנים.
- **תשתיות:** מועצת הנשים בכפר קאסם יוזמת פיתוח של פארק ציבורי ומסלול הליכה
- **סבסוד השכלה גבוה לנשים בטירת כרמל וברחובות**
- **בחינה של תקציבי הכשרות מקצועיות בבאר שבע**
- **ייצוג נשים בוועדות העירוניות:** אור עקיבא ונתניה
- **פערים בשכר ובהטבות:** בעיריית באר שבע

תקצוב מגדרי מלמטה למעלה :

שיפור הנגישות של התחבורה הציבורית

- **תנאים מקדימים:** שיתוף פעולה בין מועצת הנשים, היועצת לקידום מעמד האישה (בגיבוי ראש העיר), ומרכז אדוה.
- **בדיקת צרכים:** חיבור שאלון בנושא תחבורה ציבורית והפצתו בקרב תושבות ותושבי העיר. מעל 300 משיבות/ים.
- **ניתוח השאלון:** ממצאים נבחרים:
 - למעלה מ-50% מהנשים משתמשות באוטובוסים כאמצעי התחבורה העיקרי למטרות תעסוקה.
 - כ-40% מהמשיבות משתמשות באופן יומיומי בתחבורה הציבורית;
 - נשים ממעטות להשתמש בתחבורה ציבורית בגלל:
 - מחסור בתחבורה ציבורית ליעדים שאליהן הן צריכות להגיע והיעדר תחנות בסביבת מגוריהן;
 - שביעות הרצון הכללית מהתחבורה בעיר היא נמוכה.

תקצוב מגדרי מלמטה למעלה :

שיפור הנגישות של התחבורה הציבורית

- **מיפוי קווי האוטובוס בעיר**
- **כתיבת נייר עמדה שמציג את האתגרים והחסמים שקיימים היום עבור נשים בשימוש בתחבורה הציבורית ואף מציג המלצות לשיפור.**
- **פגישה עם ראש העיר, מנכ"ל העירייה, מנהל אגף פיקוח ומחזיק תיק התחבורה ומחקזיקת תיק במועצה.**
- **התוצאות: אוספת קו חדש שמחבר בין מזרח העיר למרכז ועובר דרך קופות חולים ומוסדות חינוך ו מחבר בין שכונות בזמן קצר.**

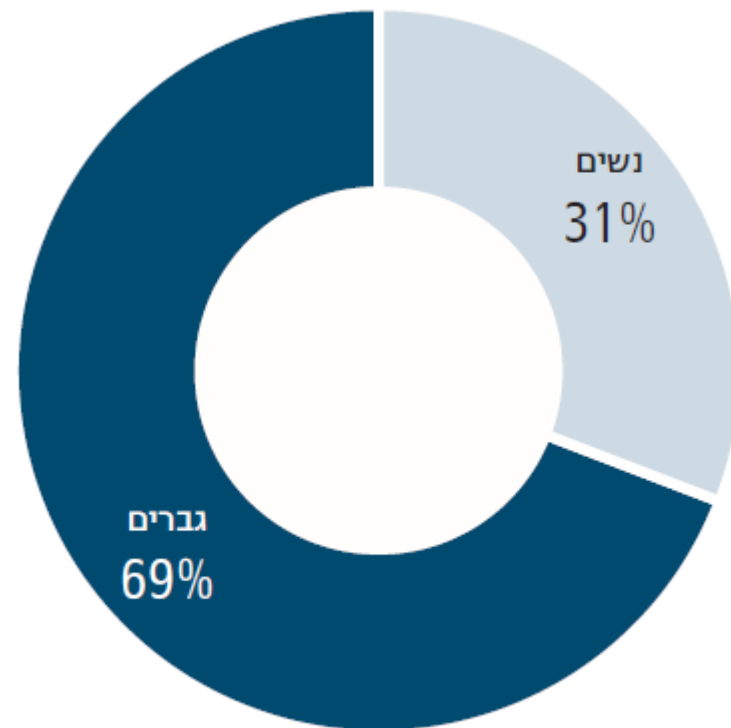
תקצוב מגדרי מלמעלה למטה:

ניתוח מגדרי של תקציב הספורט במועצה אזורית מטה אשר (שנים 2015-2016)

- מספר הילדות, נערות ונשים שמשותפות בפעילויות ספורט גדל מ 527 (33.5%) ל 1,372 (42%).
- עלייה נרשמה בענפים שיש רוב משתתפים בנים כגון כדורסל וכדורגל ובענפים עם רוב בנות כמו התעמלות קרקע ומכשירים.
- למרות העלייה במספר הספורטאיות התקציב לפעילויות הספורט לא עלה.

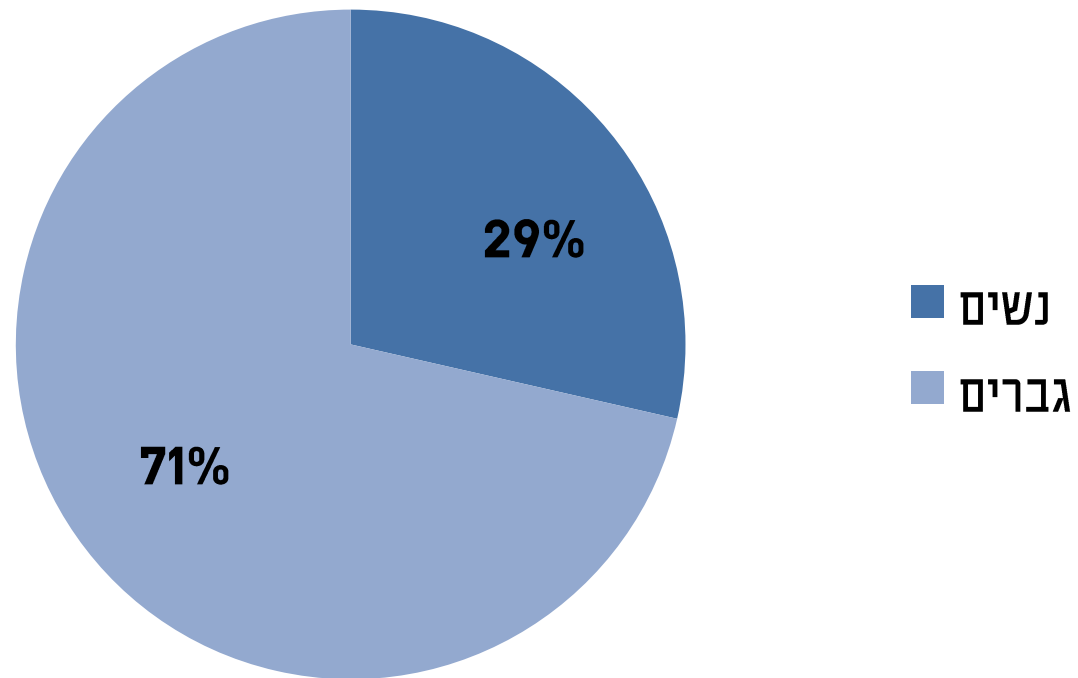
ההשקעה הציבורית בספורטאים וספורטאיות, 2015

באחוזים

ההשקעה הציבורית בספורטאים וספורטאיות, 2015

באחוזים

פעולות שנעשו במטה אשר לקידום שוויון מגדרי בספורט

- לאור ממצאי הדוח לשנת 2015 ובהתאם להמלצותיו קמה ועדה לקידום ילדות, נערות ונשים בספורט.
- הנגשת מתקנים ותשתיות: אותר אולם כדורסל עבור קבוצת הנשים שקודם לכן לא נמצא לה מקום להתאמן.
- משאבים לכדורשת – הוגדלו באמצעות השגת חסויות.
- בענף הכדורסל נקבע מחיר נמוך ומסובסד לחוגי הכדורסל לבנות במטרה לעודד ילדות ונערות להשתתף בהם.
- נעשו פעולות לעידוד אקטיבי של ילדות לעסוק בספורט, זאת באמצעות פתיחת קבוצות ספורט נוספות לבנות ובאמצעות תכניות "פרחי ספורט" ו"זוזו".
- התקבלה החלטה בהנהלת המועצה להוסיף 20,000 ש"ח לקידום ספורט נשים ונערות החל משנת 2017.

תקצוב מגדרי ברשויות המקומיות

תנאים להצלחת התהליך

- **מחויבות פוליטית:** להתנעת התהליך ולביצוע השינויים הנדרשים בעקבות המידע שהניתוח חושף.
- **שיתוף פעולה בין היועצת לקידום מעמד האישה ושוויון מגדרי ופורום תושבות ברשות.**
- **שיתוף פעולה עם עבודי/ות רשות בכירים המגבים את התהליך ואחראיים על הביצוע.**
- **נתונים מפולחים לפי מגדר.**